

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమైక్యతను సంరక్షించలేని కాంగ్రెస్

1. ఆరు దశాబ్దాల క్రితం నైజాం నిరంకుశ పాలన నుండి విముక్తి పొందిన తెలంగాణ ప్రాంతం, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల బానిస బంధనాలను తెంచుకున్న ఆంధ్ర ప్రాంతంతో ది.1-11-1956 నాడు కలిసి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అవతరణ జరిగింది. భాష, కుల, మత ప్రాంతీయ విభేదాలు, వైషమ్యాలు లేకున్నా.. అభివృద్ధి క్రమంలో తోటి ఆంధ్రప్రాంతంతో పోల్చినప్పుడు తెలంగాణ ప్రాంతం విద్య, విజ్ఞానం, సామాజిక చైతన్యం, పరిపాలన అనుభవంలో చాలా వెనుకబడి ఉండడం కారణంగా తెలంగాణ నాయకులలో ఆనేకానేక సందేహాలు ఏర్పడి కొందరు సమైక్య రాష్ట్రావతరణను వ్యతిరేకించటం జరిగింది. ఈ అసమానతలు, అణచివేతకు, అభివృద్ధిలో అక్రమాలకు, పక్షపాతాలకు దారితీస్తాయనే భయాందోళనలు బహిరంగంగానే వెలిబుచ్చడం జరిగింది.

2. ఆనాటి మద్రాస్ రాష్ట్రాన్ని విభజించి, అక్టోబర్ 1953లో కర్నూలు రాజధానిగా ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఆంధ్ర, తెలంగాణల విలీనాన్ని వ్యతిరేకించిన, ప్రధానంగా కాంగ్రెస్ నాయకులు మొదటి రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమిటీ (SRC) ముందు తమ తీవ్ర అభ్యంతరాలను పెట్టారు. ఈ అభ్యంతరాల సారాంశాన్ని (TRC) తమ నివేదికలో (పేజీ 105) పొందుపరుస్తూ స్థూలంగా ఇలా వ్రాశారు. “కోస్తా ప్రాంతానికి చెంది, అభివృద్ధిలో ముందున్న ఆంధ్రులు తమను దోపిడీ చేస్తూ వెనుకబాటుతనంలో ముంచి వేస్తారేమోననేది, విద్య విషయంగా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తెలంగాణ ప్రాంతం వారు విశాలాంధ్ర నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకించటానికి ప్రబల కారణంగా కనబడుతున్నది”. జస్టిస్ ఫజల్ అలీ గారి నాయకత్వంలోని మొదటి ఎస్సార్స్ సుధీర్ఘ చర్చలు పరీశీలన తర్వాత ఆనాటి హైద్రాబాద్ రాష్ట్రం అంటే తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా ఏర్పడితేనే వారి సత్వరాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందని నివేదించారు. ఒక ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత తెలంగాణ శాసన సభలో మూడింట రెండువంతుల సభ్యులు ఆమోదిస్తే ఆంధ్ర ప్రాంతంతో కలిసిపోవచ్చునని కూడా ఆ నివేదికలో సూచించారు ఈ నివేదికకు తగు ప్రాధాన్యతనిస్తూ, ఆమోదించ తగినదని ఆనాటి ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు ది.16-01-56 న తమ రేడియో ప్రసంగం ద్వారా జాతికి తెలియజేసినారు. ఆ తర్వాత రాజకీయ కదలికలు ఊపందుకున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం కావాలనేవారు ఒక వైపు, ఆంధ్రప్రాంతంతో కలవాలనే వారు మరో వైపు తమ తమ పావులను కదిలించారు.

అప్పుడు ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాలలో బలంగానున్న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రంగా విశాలాంధ్ర ఏర్పడాలని గట్టిగా ఆందోళన చేసింది. ఇటు కాంగ్రెస్ నాయకత్వంలో విభేదాలు ఏర్పడినవి. కొండా వెంకట రంగారెడ్డి, చెన్నారెడ్డి గారలు తెలంగాణ రాష్ట్రం కావాలనే వత్తిడి తేగా, తాము ముఖ్యమంత్రిగా చేసిన భూసంస్కరణలను భూస్వామ్య వర్గం తిరగ తోడతారని ఇదువరకే బలంగానున్న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మరింత బలాన్ని పుంజుకుంటుందని, విశాలాంధ్ర ఏర్పడితేనే వారి ఆట కట్టించ వచ్చునని, బూర్గుల రామకృష్ణన్ రావు, స్వామి రామానంద తీర్థ, పి.వి.నరసింహారావు గారి వర్గం ప్రయత్నించింది. ఢిల్లీలో పలుకుబడి గల్గిన నెహ్రూ, మౌలనా అబుల్ కలాం ఆజాద్ గారలు చలించ లేదు. హోం మంత్రిగా వున్న గోవింద్ వల్లభ్ పంత్ గారు మొదట నెహ్రూ గారినే బలపర్చినా ఆ తరువాత తాను మారి, నెహ్రూ గారిని కూడా మార్చివేసినారు. విశాలాంధ్ర వాదన నెగ్గింది. తెలంగాణవాదుల భయాందోళనలన్నింటిని లేకుండా చేయడానికి షరతులతో కూడిన తీర్మానం చేయడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రాంతం వారికి జనాభా ప్రాతిపదికన ఉద్యోగాలు, అభివృద్ధి అంశాలలో ఎలాంటి వివక్షత చూపకుండా ప్రాధాన్యతనిస్తామని ఆంధ్ర ఆసెంబ్లీ కర్నూలులో ది.25-11-55 నాడు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించింది. తెలంగాణ ప్రాంత అభివృద్ధి ప్రథమ కర్తవ్యం (Special Charge)గా నొక్కివక్కాణించింది. అనాటి ఆంధ్ర ఉప ముఖ్యమంత్రి గారైన నీలం సంజీవ రెడ్డి గారు ఆంధ్ర శాసనసభలో అధికార తీర్మానాన్ని (1-2-56) ప్రవేశపెట్టి ఆమోదం పొందినారు. తెలంగాణ ప్రాంత అభివృద్ధి సమైక్య రాష్ట్ర అవతరణకు ప్రధాన షరతుగా గూడా తీర్మానించినారు. పై తీర్మానాలు రాజకీయ మంతనాల తర్వాత కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి శ్రీ పంత్ గారు ఢిల్లీలో ఆంధ్ర - తెలంగాణ నాయకుల సంయుక్త సమావేశాన్ని (19-2-56) పిలిచారు. అందులో తెలంగాణ అభివృద్ధి, ఉద్యోగ రక్షణలే ప్రధాన షరతుగా విశాలాంధ్ర నిర్మాణానికి ఆమోదం సాధించినారు. 14 అంశాలతో కూడిన అగ్రిమెంటు జెంటిల్మెన్ అగ్రిమెంట్ గా 20-2-56 తేదిన ఆమోదించబడ్డది.

3. ఈ ఒప్పందం వెలుతురులో, తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఇవ్వబడిన హామీలను ఆమలుపరచడంలో తోడ్పాటునిస్తూ, నిఘా పెడుతూ, కావలి కుక్కలా పనిచేయడానికై తెలంగాణ ప్రాంత శాసనసభ్యులందరితో కూడిన తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిర్మాణం జరిగింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 371కి సవరణ చేస్తూ దీనిని రాజ్యాంగ బద్ధం చేయడం జరిగింది. తేది.1-2-58 నాడు భారత అధ్యక్షుడు 105 మంది శాసనసభ్యులతో కూడిన ప్రాంతీయ కమిటీని ప్రకటించినారు. ఆ తర్వాత ఈ ప్రాంతీయ కమిటీ ప్రాముఖ్యత గురించి వివరిస్తూ కేంద్ర హోం మంత్రి గారు పార్లమెంటులో సుధీర్ఘ ప్రకటన చేశారు. తెలంగాణ విషయంలో ప్రాంతీయ కమిటీకి మరియు రాష్ట్ర మంత్రి వర్గానికి ఎలాంటి అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినా.. పరస్పర అవగాహనతో

పరిష్కరించుకోవాలని, అలా పరిష్కరించుకోలేకపోతే రాష్ట్ర గవర్నరు గారు జోక్యం చేసుకోని పరిష్కరిస్తారని, వారి నిర్ణయం తుది వాక్యంగా నుంటుందని నిర్ణయద్వంగా ప్రకటించినారు. అంతే సంగతులు. ప్రాంతీయ కమిటీకి, ప్రభుత్వానికి ఒకటి, రెండు కాదు లెక్కలలో, విధానాల రూపకల్పనలో, ఆచరణలో అనేక లోపాల గురించి విభేదాలు ఏర్పడినవి. వాటిని నామమాత్రంగా పట్టించుకోవడమే గానీ, పరిష్కరించబడిన దాఖలాలు లేవు. ఆంధ్ర, తెలంగాణకు చెందిన మంత్రులు, ప్రాంతీయ కమిటీకి ఇవ్వవలసిన రాజ్యంగబద్ధ గౌరవాన్ని ఇవ్వలేక పోయారు. అనేక పర్యాయాలు ప్రాంతీయ కమిటీ అధ్యక్షులు, ప్రతిపక్ష నాయకులు ఢిల్లీ వరకు వెళ్ళి మొర పెట్టుకోవడం కూడ జరిగింది. పట్టించుకునే నాధుడు లేడు. హామీలలో ప్రకటించబడిన గవర్నరు గారి పాత్ర నామమాత్రంగా కూడా కనబడలేదు. వారి చేతికందించిన వినతి పత్రాలను యధాలాపంగా తిరిగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం వినా స్వతంత్రించి తీసుకున్న చర్య లేనే లేదు. రాష్ట్రం, కేంద్రంలోని కాంగ్రెస్ నాయకులు తెలంగాణ అంటూ ఒక వెనుకబడిన ప్రాంతముందని గానీ, పెద్దమనుషుల ఒప్పందాన్ని అమలు పరచవలసిన రాజకీయ నైతిక భాధ్యత తమపై ఉందని గాని భావించలేనే లేదు. దీని ఫలితంగా తిరిగి లోలోపటి తెలంగాణ ఉద్యోగులు, విద్యార్థులు, మేధావి వర్గంలో అసంతృప్తి పెరగడం జరిగింది.

4. పెద్ద మనుషుల ఒప్పందం ప్రకారం ముఖ్యమైన ముల్కీ నిబంధన నిరంతరం అచరించబడుతుందని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. వరుసగా తెలంగాణలో 15 సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా నివాసం కలవారు ముల్కీలని (స్థానికులు) చట్టబద్ధంగా నిర్ణయించడం జరిగింది. ఉద్యోగాల నియామకంలో, ప్రమోషన్లు ఇవ్వడంలో తెలంగాణ ప్రాంతం వారికి ప్రత్యేక పట్టికలు తయారు చేస్తూ దామాషా ప్రకారం దీనిని నిర్వహించే హామీ ఆచరణలో అనేకానేక సందర్భాలలో ఢిక్కరించడం జరిగింది. లంచగొండితనం, బంధుప్రీతి, అశ్రిత పక్షపాతం, స్వేచ్ఛావిహారం చేయగా తెలంగాణ ఉద్యోగులకు తీరని అన్యాయం జరిగింది. ముల్కీ సర్టిఫికేట్లు సంపాదించటం, ప్రమోషన్ల లిస్టుల రూపకల్పనలో ఈ అనర్థం బాగా చోటు చేసుకున్నది. బాధితులు హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టుల చుట్టూ తిరిగి విసిగి వేసారడం జరిగింది. ఇవ్వబడిన 14 హామీలు ఈ విధంగా తృణీకరించడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రాంతీయ సంఘం (TRC) రాజ్యాంగ బద్ధంగా పనిచేసినప్పటికీ అందులో కూడా ఒక్కటంటే ఒక్క హామీ గౌరవించబడలేదు. ఈ కమిటీ వారు 1956 నుండి 1969 వరకు రాష్ట్ర ఆదాయ వ్యయాలను పరిశీలిస్తూ ప్రతి సంవత్సరం తెలంగాణ ఆదాయ మిగులును ఎత్తి చూపడం జరిగింది. రాష్ట్ర బడ్జెట్ లోటుగా వుండటం సహజంగానే ఉన్నా.. తెలంగాణ ప్రాంత ఆదాయం తెలంగాణ ప్రాంతంలో పూర్తిగా ఖర్చు చేయబడలేదని, ఆ నిధులు ఇతర ప్రాంతానికి మళ్ళించబడిన సత్యాన్ని అంకెలతో సహా రుజువు చేయడం జరిగింది. తిరిగి వచ్చే సంవత్సరం ఈ

లోటును పూడ్చాలని కూడా TRC తీర్మానాలు చేయడం జరిగింది. అయినా పట్టించుకొనే నాథుడే లేడు. జవాబుదారీతనం అవసరమనే రాజ్యాంగబద్ధ హామీని తుంగలో తొక్కడం జరిగింది. ఒకటికి మించిన సందర్భాలలో ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారిని కూడా కలిసి జరుగుతున్న అన్వయాన్ని వివరించడం జరిగింది. వెనుకబడిన తెలంగాణ అభివృద్ధికి అధికనిధులు కేటాయించటం దేవుడెరుగుగాని, అసలు తెలంగాణ ఆదాయాన్ని ఇతర ప్రాంతాలకు మళ్ళించటం సరికాదని చెప్పటం జరిగింది. సమస్యలను పరిష్కరిస్తామని, సరిచేస్తామని శుష్క వాగ్దానాలుతప్ప కాలు గడపదాటని ఘటనలు ఎన్నో.

5. తెలంగాణ మిగులు నిధుల మళ్ళింపు, తెలంగాణ ఉద్యోగుల సమస్యలు చిలికి చిలికి గాలివానలా పరిణమించి 1969 విద్యార్థి ఉద్యమ రూపంలో తెలంగాణ జిల్లాలు భగ్గుమన్నాయి. దీనికి నాయకత్వం వహించి పదవులను పదిలం చేసుకోవడానికి రంగ ప్రవేశం చేసిన వారంతా కాంగ్రెస్ వారేనను వాస్తవం గమనార్హం. సమస్యల పరిష్కారానికి వాగ్దానం చేయడం, వాగ్దానాలను భంగపరచడం, ఉద్యమాలను వుసికొల్పడం, తిరిగి రాజీలు చేసికొని ప్రజలను మోసం చేయడం కాంగ్రెస్ వారి రాజకీయ సంస్కృతికి ఈ పోరాటం అద్దం పడుతుంది. అనేక వేల మంది విద్యార్థి, యువకులు, పౌరులు ఈ మహాద్యమములో సమిధలయ్యారు. 11-4-69 నాడు లోక్ సభలో ఒక ప్రకటన చేస్తూ 8 ఆంశాలతో కూడిన ప్రణాళికను ప్రకటించారు. తెలంగాణ ప్రాంతీయ కమిటీకిగల అధికారాలను పెంచడం, ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వంలో ఉన్నాతాధికారాలు గల తెలంగాణ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు ఏర్పడటం, ఉన్నతాధికారులతో కూడిన కమిటీ ద్వారా తెలంగాణ మిగులు నిధుల లెక్కలు తేల్చడం, విద్యాభివృద్ధి, ఉద్యోగస్తులకివ్వబడిన రాయితీల పునఃపరిశీలనలు ఈ 8 ఆంశాలలో ముఖ్యమైనవి. ఇందులో ముల్కీ నిబంధనల అమలు అంశం లేకపోవడం గమనార్హం. ఇది ఆనాటికే జరిగిమైన సమస్యగా తయారయ్యి, పరిష్కరించడానికి సాధ్యపడని స్థాయికి చేరిపోవడం ముఖ్యకారణం. పోరాట ఉధృతాన్ని చూస్తూ, తిరిగి శ్రీమతి గాంధీ గారు తెలంగాణ ప్రజా సమితి నాయకులతో సంప్రదించి 18-9-71 నాడు 6 ఆంశాలతో కూడిన మరో ఒప్పందాన్ని చేసుకున్నారు. దీనిలో ముల్కీ నిబంధనలు రాజ్యాంగబద్ధం చేయడానికి, తదితర వాగ్దానాలను తు.చ. తప్పకుండా అమలు పరచడానికి అంగీకరించినారు. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా వున్న శ్రీ బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారిని మార్చడం, శ్రీ చెన్నారెడ్డి గారిని ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నర్ గా అందలమెక్కించడం లాంటి పార్టీపర నిర్ణయాలను అమలుపరచినారు. తెలంగాణా ప్రజా సమితి కాంగ్రెస్ పార్టీలో విలీనమైపోయింది. 1972, అక్టోబర్ 3 నాడు సుప్రీంకోర్టు చారిత్రాత్మకమైన తీర్పునిచ్చింది. ఇది వరకు రాజ్యాంగ విరుద్ధమని, రద్దు చేయబడిన ముల్కీ నిబంధనలు పూర్తిగా రాజ్యాంగ సహితమైనవని, వాటిని ఖచ్చితంగా పాత తేదీ నుండే (Retrospective effect) అమలు పరచాలని తీర్మానించింది.

6. తెలంగాణా వ్యాపిత ఉద్యమం, ఫలితంగా మారిన కాంగ్రెస్ పార్టీ అంతర్గత సర్దుబాట్లు మరో సంక్షోభానికి దారితీసినవి. ముల్కీ నిబంధనలు రద్దు కావాలని లేదా ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రం నిర్మాణం కావాలని ఈ ఉద్యమం నినాదం. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో విస్తృతంగా ప్రబలిన ఈ ఉద్యమం రాష్ట్ర మంత్రివర్గం నుండి ఆంధ్ర ప్రాంత మంత్రుల రాజీనామాకు దారితీసింది. జనవరి 18, 1973 నాడు ముఖ్యమంత్రి పి.వి.నరసింహారావు గారు తమ మంత్రిమండలి రాజీనామాను ప్రకటించినారు. 1973, డిసెంబర్ 10 వరకు అధ్యక్ష పరిపాలన నడిచింది. ఈ దిశలో 1973లో కేంద్ర ప్రభుత్వం 6 అంశాలతో కూడిన మరొక ప్రకటన చేసి ప్రత్యేక ఆంధ్ర ఉద్యమ కోరికలను పరిష్కరించింది. దీని ప్రకారం ముల్కీ నిబంధనలను రద్దు పరచడం, తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీని కూడా రద్దు పరచడం ఆమోదించబడినవి. దీంతో ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమం ఉపసంహరించబడింది. తిరిగి ఆంధ్రప్రాంత మంత్రులు అధికారాన్ని చేపట్టారు. శ్రీ జలగం వెంగళరావు గారి నాయకత్వంలో కొత్త మంత్రివర్గం ఏర్పడ్డం, 6 సూత్రాల పథకం, తెలంగాణా పెద్ద మనుషుల ఒప్పందానికి ప్రాంతీయ కమిటీకి పూర్తిగా విరుద్ధం. అయినా కలహించుకున్న కాంగ్రెస్ నాయకులంతా తిరిగి కలిసిపోయినారు. ప్రజలు కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలతో సహా తీవ్రమైన వెన్నుపోటు బాధను అనుభవించినారు. 6 సూత్రాల పథకం అమలు పరచబడలేదు. తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ మాత్రం రద్దు చేయబడినది. అనేక వాగ్ధానాలు రాజ్యాంగ సవరణ ఆధారంగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో విలీనం చేయబడిన తెలంగాణా ప్రజలు మొదటి రోజు నుండే వాగ్ధానాల భంగపాటు తనాన్ని అనుభవించవల్సి వచ్చింది. ప్రత్యేకాంధ్ర ఉద్యమం ఫలితంగా, వాగ్ధానాలను అమలు జరిపించుకునే అవకాశాన్ని కూడా కోల్పోవడం జరిగింది. ఆ తరువాత అసంతృప్తులు పెరగడం వినా ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రజల మధ్య సంఘీభావం, సద్భావం, మానసిక ఐక్యత, అభివృద్ధి చెందటం జరగలేదు. తరాలు మారినప్పటికీ మనసులో ఉన్న అంతరాలు, అనుమానాలు, అపనమ్మకాలు తొలిగిపోలేదు. తెలంగాణా ప్రజల మనస్తత్వంలో సహజంగా కనబడేది సాత్వికగుణం, అమాయకత్వం, సహనం అయినా అపనమ్మకం, అన్యాయం శృతి మించితే దానిపై రాజీలేని తిరుగుబాటుతనం. ఈ గుణాలు శతాబ్దాల కాలం రాచరిక పాలన కింద అణచివేత కారణంగా చోటుచేసుకున్న తామసగుణాలు. ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రజల మనస్తత్వంలో సులభంగా గుర్తించగలిగే గుణాలు వ్యవహార జ్ఞానం, యుక్తిగా లక్ష్యాన్ని సాధించే నేర్పరితనం, ప్రాబల్య రాజకీయ చర్యల ద్వారా చొరవతో ముందుకు దూసుకుపోవడం. ఇవి బ్రిటీష్ సామ్రాజ్య పాలనలో అనుభవం ద్వారా నేర్చుకున్న సద్గుణాలు. ఇది తెలంగాణా, ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రజల మధ్య విభజననుద్దేశించి చేస్తున్న విశ్లేషణ కానేకాదు. ఒకే భాష, ఒకే ప్రాంతం, ఒకే సాంస్కృతిక సంపద కలిగిన తెలుగు వారిలో శతాబ్దాల కాలం విడిపోయిన కారణంగా చోటు చేసుకున్న నాగరికత, సాంస్కృతిక పోరలను గుర్తించడానికి ఉద్దేశించినది. గత అర్థ శతాబ్ది కాలంలో, చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఈ

పొరలను తొలగించడంలో కృతకృత్యులమయ్యేవారం. పాలకుల అధికార దాహం వలన తెలుగుతల్లి బిడ్డల మధ్య అవిశ్వాసం చోటుచేసుకోవడం కేవలం దురదృష్టకరం.

తెలుగుతల్లి కన్నబిడ్డలు, తెలంగాణా ఆంధ్ర ప్రాంతాల వారు మానసికంగా, భావోద్రేకతతో స్నేహంగా కలిసిఉండటానికి ఒకే భాషకు, ఒకే రాష్ట్రం కంటే భాషా ప్రయుక్తంగా ఒకటికి మించిన రాష్ట్రాలుండడం, చారిత్రక, సాంస్కృతిక ఐక్యతకు దోహదపడుతుందేమోనని భావించబడుతున్నది. పరిపాలనా సౌలభ్యం ఏర్పడి, పరస్పర సందేహాల నివృత్తి చేసుకోవడానికి దోహదపడుతుందని ఆశించడం జరుగుతున్నది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో విస్తృతంగా ప్రబలంగా ఏర్పడియున్న వేర్పాటు భావాలను సంకుచిత రాజకీయ స్వార్థపరులు దుర్వినియోగం చేయడానికి ఎలాంటి ఆస్కారం ఇవ్వని విధంగా ప్రజల మనోభావాలకు ఆర్థిక సామాజికాభివృద్ధి దిశలో మళ్లించడానికి ఈ ప్రజాహిత విభజన బహుళంగా తోడ్పడుతుందని కోరడం జరుగుతున్నది. జాతీయ సమైక్యత, మానవాభివృద్ధి పునాదుల పైననే బలోపేతమవుతుందనే చారిత్రక సత్యం. ఇట్టి పరిపాలన వికేంద్రీకరణను సూచిస్తున్నది.

తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకున్న 1983 సంవత్సరం. నుండి ప్రభుత్వానికే నూతన అర్థాన్ని సంతరింపచేయడానికి పూనుకున్నది. తెలంగాణా ఉద్యోగులు తమకు అన్యాయం జరిగిందని తెలియచేయగానే, అటువంటి అన్యాయాన్ని తొలగించడానికి 610 జీవోను కీర్తి శేషులు ఎన్.టి. రామారావు గారు ప్రకటించడం జరిగింది. అదే దారిలో సమస్య పరిష్కారానికి గిర్ గ్లానీ కమీషన్ ని కూడా వేయడం జరిగింది. అభివృద్ధికి సంబంధించిన ఇతర సమస్యల పరిష్కారానికి పూనుకునే దశలోనే తిరిగి ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదాన్ని లేవదీయడం జరిగింది. ఉభయ ప్రాంతాల ప్రజల మధ్య ఇంకా కోలుకోని అసంతృప్తిని సులభంగా రెచ్చగొట్టడం వెనుకటి లాగే రాజకీయ లబ్ధిని ఆశించడం మనం చూస్తున్న పరిణామం. 2004 సాధారణ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ తెలుగుదేశాన్ని గద్దె దించడానికి చేసిన రాజకీయ ప్రయత్నాలు, ఆ తరువాత పరిణామాలు, 2006లో టీఆర్ఎస్ అధ్యక్షుని రాజీనామా, తిరిగి 2008లో టీఆర్ఎస్ పార్లమెంట్, అసెంబ్లీ సభ్యుల రాజీనామాలు, ఉప ఎన్నికలు రావడం వాటి ఫలితాలన్నీ నిన్ను మొన్నటివి. ఇవి కూడా తెలంగాణా ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఆవశ్యకతను, తెలుగు ప్రజల భావ సమైక్యతను పునరుద్ఘాటిస్తున్నవి. విజ్ఞులు విశాల దృష్టితో, పరిణత రాజనీతిజ్ఞతతో రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికల కంటే చాలా ముందుగానే విధానపర నిర్ణయాన్ని ప్రకటించడం అవసరం.

మొన్న జరిగిన ఉప ఎన్నికలు, టీఆర్ఎస్ వారు అనవసరంగా, అకాలంగా తెలంగాణా ప్రజలపై రుద్దినప్పటికీ ప్రజలిచ్చిన తీర్పు అత్యంత ఆసక్తిదాయకమే. చీటికి మాటికి ఎన్నుకోబడిన పదవులకు రాజీనామా పెట్టి తిరిగి ప్రజల వద్దకు అదే

అంశంపై ఓటు వేయాలని కోరడం ప్రజాభిప్రాయాన్ని చులకనగా చేసినట్లు ప్రజలు భావించారు. ప్రత్యేక తెలంగాణా సాధన ఉద్యమాన్ని విశాల ప్రాతిపదికపై కాక, ఒకే పార్టీ, ఒకే నాయకుడు, అతని మానసిక రాజకీయ బుద్ధి కుశలతపైననే ఆధారపడి నిర్వహించడం అసలు ఉద్యమానికే బలహీనత కలుగుతుందని కూడా స్పష్టం చేసినారు. టీఆర్ఎస్ యొక్క కరీంనగర్ పార్లమెంట్ అభ్యర్థి, తదితర అభ్యర్థులకు తీవ్రంగా తగ్గిన ఓట్ల శాతం దీనిని రుజువుచేస్తున్నది. కాంగ్రెస్, టీడిపి నాయకత్వం తెలంగాణా ప్రజలు ప్రత్యేక రాష్ట్రంపై గల ప్రగాఢ విశ్వాసాన్ని గౌరవిస్తున్నట్లు, దానికి అనుగుణ్యంగానే సరైన సమయంలో సరైన నిర్ణయాన్ని ప్రకటిస్తామని ఇచ్చిన హామీని ప్రజలు బాధ్యతగా గమనించారు. విశ్వసించారు. ఫలితంగా కాంగ్రెస్, టీడిపి అభ్యర్థులు ఊహించిన విధంగానే గెలుపొందడం జరిగింది. అంతమాత్రాన ఈ పార్టీలను బలపర్చిన ఓటర్లు ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్ర వ్యతిరేకులని కాని, టీఆర్ఎస్‌ను బలపర్చిన ఓటర్లు మాత్రమే ప్రత్యేక తెలంగాణాకు అనుకూలురని అభిప్రాయపడటం సరైనది కాదు. ఏది ఏమైనా త్వరలోనే రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికల నేపథ్యంలో బాధ్యత గల రాజకీయ పార్టీలు త్వరగానే తెలంగాణా అంశంపై తమ తుది నిర్ణయాన్ని నిశ్చితంగా, నిర్ణయదంగా ప్రకటిస్తూ ప్రజల్లోకి వెళ్లడం, ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియకు అలంకారంగానుంటుంది.

గత నాలుగు సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలన నిర్వాకం రాష్ట్ర ప్రజలలో అసంతృప్తి జ్వాలలను రేకిత్తించడం నిర్వివాద అంశం. ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ నగరం దాని పరిసర జిల్లాలైన రంగారెడ్డి, మెదక్, నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ప్రభుత్వ భూములతో పాటు లక్షలాది ఎకరాల ఫ్రైవేట్ వ్యవసాయ భూములను కూడా సామ, దాన, బేధ దండోపాయాలతో పరిశ్రమల పేరిట, ఎస్.ఈ.జెడ్ పేరిట కోటీశ్వరులు బహుళజాతి పెట్టుబడిదారులకు కట్టబెట్టిన విధానం కేవలం అప్రజాస్వామ్యమే కాక అవినీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం, బంధుప్రీతి లాంటి దుర్లక్షణాలకి పరాకాష్ఠ. నాలుగు సంవత్సరాల నుండి కొనసాగిన ఈ దుశ్శాసన పర్వం తెలంగాణా ప్రజల హృదయాలను తీవ్రంగా గాయపరిచింది. ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదనను ఇది వరకున్నదానికంటే ఇమ్మడి ముబ్బడిగా పెంచింది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రవహించే కృష్ణ, గోదావరి నదీ జలాల వినియోగం, వివిధ ప్రాజెక్టుల రూపకల్పనలో, నిర్వహణలో గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమంత్రి అనుసరించిన ఏక చిత్రాధిపత్య విధానం అందరితో పాటు తెలంగాణా ప్రజల కోపాగ్నికి ఆజ్యం పోసినట్లుగా పరిణమింపింది. అఖిల పక్ష సమావేశాల ద్వారా ఈ మౌలిక సమస్యలను ఓపికగా చర్చించి అందరికీ అమోదయోగ్యమైన నిర్ణయాలను చేయాలని వేడుకున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఏమాత్రం లక్ష్య పెట్టకుండా ఏకపక్ష నిర్ణయాలు చేసి అమలు పర్చడం ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వానికి నిదర్శనం. గుడ్డిగా ధనబలం, మందబలంతో గోదావరి లోయ నీరును కృష్ణా నది లోయకు మళ్లిస్తూ, కృష్ణా నది లోయ నీరును పెన్నా నది లోయకు తరలించే నిర్ణయాలను ప్రజలపై రుద్దడం,

పోతిరెడ్డిపాడు నీటి మట్టాన్ని ఏకపక్షంగా తగ్గించడం, నీటి చౌర్యంగా సంబంధిత ప్రజలు వాపోతున్నారు, ఖండిస్తున్నారు. తెలంగాణా ప్రజలు నిశ్చేష్టులవుతూ ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదనను ఏకైక పరిష్కార మార్గంగా మరింత ధృఢంగా భావిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ పరిపాలన తీరుతెన్నులు, విశృంకలంగా విస్తరిస్తున్న అవినీతి, ప్రజా భాహుళ్యంలో అసహనాన్ని పెంచుతున్నది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే 60 సం॥ల ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదనను ముఖ్యమంత్రి గారి నాలుగు సంవత్సరాల అనతికాల పరిపాలన రెట్టింపుగా పెంచింది. ఎన్.టి. రామారావు గారి కాలంలో వెలువడిన 610 జీవో ఆ తరువాత చంద్రబాబు నాయుడు గారి కాలంలో మరింత స్పష్టతతో వెలువడిన ఆదేశాలను గత నాలుగు సంవత్సరాలలో అమలు పరచడానికి చెప్పుకోదగిన చర్యలు తీసుకోవడంలో ఈ ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలత చెందింది. ఫలితంగా తెలంగాణా ఉద్యోగులు, యువతరం, ప్రభుత్వ వ్యతిరేక భావంతో ప్రత్యేక రాష్ట్రమే గత్యంతరమనే నిర్ణయానికి వస్తున్నారు.

రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికి ప్రజల వెనుకబాటు తనాన్ని త్వరితగతిన తొలగిస్తూ సురాజ్య స్థాపన దిశలో పరిపాలనను గుణాత్మకంగా మార్చాలంటే ఒకే భాషకు ఒకే రాష్ట్రమను సెంటిమెంట్ను ప్రక్కన పెట్టి ఒకే భాషకు ఒకటికి మించి రాష్ట్రాలు ఏర్పడటం భౌతిక పరిస్థితులు సృష్టిస్తున్న పరిస్థితిగా అర్థం చేసుకోక ఉండలేము. ఒక ప్రాంత ప్రజల భావోద్వేగ పూరిత అభిప్రాయాన్ని ఆమోదించడానికి, భావోద్వేగ రహిత ప్రాంత ప్రజాభిప్రాయంపై ఆధారపడి నిర్ణయించ పూనుకోవడం, సాత్విక ఆలోచన అనిపించుకోదు. అసంబద్ధ ఆలోచనగా నుంటుంది. ఇంతటి జరిలమైన సమస్యను విశాల హృదయం, ప్రజా సేవపై అంకిత భావం, రాజనీతిజ్ఞత కలిగిన నాయకత్వం పరిష్కరించకలుగుతుంది. పార్టీ శ్రేణులు సంయమనంతో క్రమశిక్షణను పాటిస్తూ ప్రజాహిత నిర్ణయానికై వేచియుండటం ప్రజాస్వామ్య కర్తవ్యం.

(తెలంగాణా అంశంపై తెలుగుదేశం పార్టీచే నియమించబడిన కోర్ కమిటీకి ది. 18.06.2008 సమర్పించబడిన మొదటి పత్రం)

